

Uredništvo
in upravnistvo:

Kolodvorska
ulica št. 15.
Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.

Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:
Šestopna petit-
vrsta 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja

za Ljubljano
v upravnistvu:
za celo leto 6 gld.,
za pol leta 3 gld.,
za četrt leta 1 gld.
50 kr., na mesec
50 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.

Po pošti velja
za celo leto 10 gld.,
za pol leta 5 gld.,
za četrt leta 2 gld.
50 kr. in za jeden
mesec 86 kr.

Štev. 175.

V Ljubljani v soboto, 27. septembra 1884.

Tečaj I.

Vabilo na naročbo.

S 1. oktobrom prične se nova naročba na naš list. Prosimo torej naše čast. naročnike, naj naročbo ob pravem času ponové, da se pošiljanje lista ne pretrga. Najbolje se to učini po poštni nakaznici, na čegar odstrižek treba prilepiti le naslov, ki je na pasku vsacega lista.

Naročnina je, kakor doslej, namreč:

Za Ljubljano:

na mesec gld. —50
do konca decembra " 1-50
za donajanje v hišo vsak mesec 9 kr.

Po pošti:

na mesec gld. —85
do konca decembra " 2-50

Ogerski državni zbor.

V Ljubljani, 25. septembra.

—p. Kraljevi reskript, ki je bil izdal naredbe in ukaze za ravno dovršene nove volitve na Ogerskem, ima ob enem določbo, da se snidejo izvoljenci narodov krone sv. Štefana 25. t. m. v ogerski stolnici. Danes se torej pričinja nova doba za ustavno življenje naših sosedov. Sicer je poslancem dovoljen tridnevni odlok, da dospejo na terišče in zato danes pač še ne bode pravega zasedanja. V ponedeljek stoprav bode ministerski predsednik Koloman Tisza očete ogerskih in slovanskih narodov, ki imajo svoje središče v Budimpešti, zbral krog Najvišjega prestola v budimskem kraljevem gradu, da jim tam poroča o programu za bodoče zasedanje zbornice. Uže četrtič sprejema sedaj Tisza poslance v ogerski stolnici kakor voditelj politike svojega naroda, uže četrtič ga obdaja kompaktna in izvežbana večina, ki je pripravljena izvesti namene svojega mojstra ter

v družbi z njim doseči smotre in težnje, katere je zapisala vladajoča stranka na svoj program.

In dela tej skupščini pač ne bode primanjkovalo! Cela vrsta važnih in usodepolnih predlogov ležalo bode na mizi zbornice. Uže v svojem govoru v Velikem Varadinu označil je ministerski predsednik v glavnih potezah svoj program; odločilne naredbe gledé navidezne politične svobode državljanov bodo prišle v poštev in ni dvojiti, da zmaga v tem oziru konservativna sapa, ki veje povsodi po ponesrečeni dobi napačno uporabljenega liberalizma. A ne samo na to stran bode imela nova zbornica dosti posla; čakajo jo tudi važne reforme, ki uže leta in leta kakor glasi vpijočega v puščavi trkajo na njena vrata in terjajo končne rešitve. Uže dolgih sedemnajst let govori se o reformi zbornice magnatov, ki nam predstavlja v istini pravi unicum gosposke zbornice. A ker je ta korporacija do sedaj tako malokrat posegla odločivno v ustavno življenje ogerskih dežel, ker nikdar skoro ni dosegla one temeljne veljave, kakeršno opazujemo pri jednacijah napravah evropskih držav, odlašali so ogerski politiki leto za letom preustrojbo hiše svojih plemenitašev. Še le vlani, ko je ta zbornica zavrgla postavo o mešanih zakonih, postavo, ki je bila z veliko večino vzprijeta v poslaniški zbornici, jeli so merodajni politiki resno misliti na reformo plemenitaške zgornje hiše. Tega dela se baje namerava sedaj večina najprvo poprijeti in čuje se, da bodo takoj v prvih dneh zasedanja začela posvetovanja o važnem tem predmetu. Ker se ne zna, kako stališče bode zavzela temu nasproti zbornica magnatov, smo prepričani, da bodedo v kratkem čuli o zanimivih državnopravnih razpravah, vršehih se onkraj Litve, o razpravah, o katerih upamo, da bodo le v prid parlamentarnemu življenju naših sosedov!

Zraven te reforme bi pač tudi morali omeniti še jedne druge, ki bi prebivalcem krone sv. Štefana prinesla marsikako olajšavo in ki bi bila radostno pozdravljana po vsej kraljevini, ko bi se je lotila zbornica, — namreč reforma

uprave in reforma pravosodja. Leto za letom se čujejo pritožbe o stanji, v katerem se nahajate te dve temeljni stroki državnega življenja v naših sosedih. Procesi, o katerih se tu in tam zazná, dokazujejo nam, da imajo ogerski državniki še dokaj posla in dokaj hvalevredne naloge, skazati svoje juridično znanje in okoristiti svoje talente v prid rednemu poslovanju in izvrševanju zakonov. Posebno pa to velja o upravi. Ko človek čita razne zgodbe o delokrogu komitatnih uradnikov in o patrijarhaličnem postopanju deželnih magnatov, lahko razume klice po pomoči, ki se množe od dne do dne po ogerskih zemljah. Zloraba uradniške oblasti, izneverjenje komitatnih novcev in druge nerednosti se ponavljajo večkrat, kakor bi pričakovali od redne uprave. Zato pa je treba energične roke, ki bi z brezobzirno silo posegla med to gospodarstvo in uvela stanje, ki je vredno politično tako izobraženega naroda, kakor so vzhodni naši sodržavljani; zato pričakujejo boljši krogi, da bode nova zbornica tudi v tem smislu nastopila kot reformatorična zbornica. Ako se ji posreči izpuliti korenike razširjenega plevela in pokončati hitro rastočo ljuliko, osigurjena bode obče hvaležnosti svojih volilcev; potem bode Koloman Tisza v novič imel krog sebe kompaktno večino in za njo narod svoj, potem si bode postavil lep in trajen spomin med ogerskimi politiki!

Egipčanske homatije.

V zadnjem času ni bilo veliko čitati o čudezni deželi na Nilovem obrežji: drugi dogodki, zlasti razširjenje azijatske morilke po južni Francoski in po Italijanskem, in zgodovinsko imeniten trojcarski shod v Skjernjevicah absorbirali so pozornost evropskega občinstva. Stoprav te dni dobili smo zopet zanimive novice iz Egipta. Iz Kartuma došla je pomenljiva vésť, da je general Gordon, kateremu pač niti sovražna zavidnost ne more odrekati neupogljivega junaštva, premagal upornike, ter da je zadnja postojanka kulturnega sveta v egiptovskem Sudanu

ob mizo uprt; „se vé da je bolehen, preveč se je gnal, bi jaz mislil, skrbi so ga tlačile, družina in pa še ta dolg, kar ga ima na hišici. Lehko bi bilo šlo, ko bi bila ranjca živela, splačala bi bila, saj ni veliko, za samega pa je preveč, in pa še — saj veš kako je rad imel Lenko, jaz mislim, da je še zdaj ne more nič pozabiti. Je bila pač dobra žena, dobra.“

„Da bi mu le Bog zopet zdravje dal in ga ohranil,“ pristavi žena.

„Zdravje — tako pač še ni, da bi rekel.“

„Mari misliš, da bi se še morebiti bilo bati zanj?“

„Ko bi imel vsega dovelj, in bi bil brez skrbi, mislim, da bi se ne bilo toliko bati, pa kaj, ko bi bil brez skrbi in bi ga ne bila revščina trla, saj bi še bolehati ne bil jel, tako pa ne vem, kako bo, je pač vse v božjih rokah.“

„Šimen, ti nimaš dosti upanja, ubogi otroci, ubogi otroci!“

„Kakor pride, tako moramo vzeti, ne misli toliko na te reči, kolikor pomagati mo-

Listek.

Trije bratje.

Spisal M. Tonejec-Samostal.

(Dalje.)

Materi je bilo tako težko postalo, da ni precej mogla govoriti, ko je sin nehal pripovedovati. Zvedela je, zakaj je bil Andrejče tako tiho, in zakaj je rekel, da ni ne bolan, ne lačen. Zdal pa, ko ji je povedal, kar mu je težilo srce, postal je zopet bolj izgovoren. Pravil je, da bode s Podklančnikovimi prav prijatelj, ko pridejo zopet domu in da pojde večkrat po malega Tončka, ki je uže tretje leto v gorah, pripeljal ga bode in naredil mu bode voziček, da bota igrala in vozila z malim Jožkom, Andrejevim bratom.

Prišla sta mati in sin, še predno je črednik živino prignal v vas, in sta zložila, kar sta prinesla. Bila je to Govedarica, tista žena, ki je večkrat postregla Podklančnikovim otrokom, ko niso imeli več lastne matere. Sama

je imela družino, dobro in čedno jo je opravila in je še tujim pomagala, kedar je imela priliko. Otroci pa so jo čislali in ljubili, da so radi prišli k nji, mali Tonček je večkrat v njenem naročju zaspal, kakor bi bila ona njegova mati, in nesla ga je spat kakor lastnega otroka. Mnogo dobrega je storila žena zapuščeni družinici.

Po večerji in po dokončanem delu sta govorila Govedar in njegova žena marsikaj o gospodarstvenih rečeh, bila sta sama, otroci so uže plegli in spali. Govedar je bil mož malo besedi, kar je govoril je pa imelo veljavo, nikdar ni obljubil nobene reči, katere bi se ne bil upal spolniti. Sosedje so ga za to tudi spoštovali in ni bilo nikoli slišati preprirov med njim in med njegovimi sosedji. Žena mu je pripovedovala, da ji je Andrejče danes, ko sta šla z polja, žalostno vésť prinesel, da je sosed Podklančnik uže od zime bolehen. Pravila mu je, kako mehkega srca je fant, in da jo veseli, ker je tako dober otrokom, ki nimajo matere.

„Jernej je bolehen,“ pravi mož z roko

rešena sovražnih navalov. Pri tej priliki se je pač tudi pokazalo, da Gladstonov račun gledé položaja Gordonovega ni bil napačen. Koliko se je rovalo in hujskalo na Angleškem proti načelniku sedanje vlade, češ, da je hrabrega rojaka prepustil krutemu Mahdiju ter izdal čast narodno, a glej! na zadnje je bil vender Gladstone, stari računar, pravo zadel, nevarna ekspedicija v Kartum ni bila tako neobhodno potrebna, in Gordon, da-si skoro osamljen v daljnem sudanskem osredju, je vender sijajno nadvladal nad surovo silo fanatičnih protivnikov. Naravno zanimanje za tega v istini izrednega moža obrača tedaj z nova naš pogled doli proti jugu, na afrikanško bojišče.

Drugo vprašanje je finančnega značaja — a za njegovo pohlevno vnanjostjo skrivajo se jako važne posledice. V Egiptu namreč vladajo sedaj faktično Angleži, na videz pa obstoji še vedno državnopravna fikcija, da je vlada izročena khedivu in njegovemu ministru Nubar paši. Denarno gospodarstvo je sila zanemarjeno, bogata dežela vsled vojnih homatij ne prinaša več svojih rednih dohodkov, in obresti državnega dolga se ne morejo izplačati, ker okupacijska vojna angleška záse potrebuje vse dohodke egiptčanske blagajne. Saj je znano, da je angleški vojak najdražji na svetu; prostak v britanski armadi stane na leto 3192 mark, med tem, da skromnemu avstrijskemu domobrancu zadostuje 760 mark na leto. Ker je tedaj vsled stroškov angleške vojske popolna suša nastala v Egiptu, zapovedal je Nubar paša guvernerjem egiptčanskih pokrajin in upravnikom železnic, naj takoj vse svote, s kojimi bi se imel amortizovati egiptčanski državni dolg, oddajo finančnemu ministerstvu. Tu pa treba pomisliti, da je za amortizacijo državnih dolgov v Egiptu mero-dajna likvidacijska postava z leta 1880, koja je podkralj sklenil z evropskimi velesilami. Svote tedaj, katere so bile namenjene po postavnih določbi evropskim upnikom, oziroma obrestovanju in amortizaciji dotičnih dolgov, potrosile se bodo sedaj za angleško vojno. Na londonski konferenci je Granville zahteval, naj se znižuje egiptčanski državni dolg, a zastopniki družih velesil so se postavili po robu, in londonska konferenca se je vsled tega razbila. Sedaj pak poskuša prekanjen Anglež po tem ovinku doseči svojo namero, da Nubar pašo in podkralja naprej potisne ter se skriva za njih hrbtom, kakor da bi ona v istini bila dejanjska gospodarja v nesrečni deželi.

Naravno je, da drugi evropski kabineti ne bodo mirno gledali, kako se žaliyo interesi njih državljanov. Najhuje zadeta je Francoska, kajti večidel francoski kapitalisti posodili so Egiptčanom one svote, iz katerih se sestavlja državni dolg egiptovskega podkraljestva. Ni čuda tedaj, da je francoski zastopnik takoj protestoval zoper samovoljno in protipostavno

postopanje egiptčanske vlade, oziroma Angležev; a pomenljivo je, da so se njemu pridružili tudi poslanci cesarskih dvorov, ter da je vsak izmed njih Nubar paši izročil protest, kateri se po polnem ujema s francoskim ugovorom. Lehko tedaj trdimo, da kontinentalna Evropa složno postopa proti angleški brezobzirnosti, in ker baš v tej slogi vidimo posledico tesne zveze naše Avstrije z Rusijo in Nemčijo, katera je očividna postala pri shodu v Skjernjevicah, smemo skupni protest evropskih vlad smatrati kot začetek nove solidarnosti na polji vnanje politike. Ker se je Francoska približala zedinjenim vzhodno-evropskim dvorom, bode Angleška, ako ne prenaredi svoje politike, kmalu po polnem osamljena v mednarodnem koncertu. Tak je položaj dandanes, nejasen in zamotan; ni nemogoče, da se kmalu zopet skliče kaka konferenca, z namenom, da red napravi v deželi faraonov.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

V štajerskem deželnem zboru stavljal je včeraj poslanec Vošnjak predlog, naj se premeni zakon o okrajnih zastopih. Poslanec Till je predlagal, naj se otvori strokovna šola za mlinarje in peke; predlog izročil se je kulturnemu odboru v pretresanje. Računski sklep štajerske deželne zaklade za leto 1883 se je odobril ter se je ob enem naložilo deželnemu odboru, da se v prihodnje ne prekorači več proračun.

Koroškemu deželnemu zboru predložila je vlada zakonsko osnovo gledé urejenja gozdne in vodne policije. Poslanec dr. Traun stavljal je predlog, naj deželni odbor preiskuje, kako bi se moglo občinam odvaliti breme za oskrbovanje siromakov.

V solnograškem deželnem zboru poročal je predvčeršnjem poslanec Binggl v imenu upravnega odbora o železnični zvezi Trsta z Rudolfovo ter solnograško-tirolsko železnico. Ob enem naročilo se je deželnemu odboru, prihodnjemu deželnemu zboru poročati o stanju gradjenja železnice Solnograd-Trst. Ta predlog bil je jednoglasno sprejet.

O stanju ljudskega šolstva na Štajarskem posnemamo iz poročila deželnega odbora sledeče: Koncem šolskega leta 1882/83 bilo je na Štajarskem 836 šol, med temi 761 javnih ljudskih šol. 420 šol je večrazrednih, 341 jednorazrednih; v 651 šolah poučevalo se je celi dan, v 110 šolah samo poludnevno. V 526 šolah bil je nemški učni jezik, v 160 slovenski, v 75 šolah poučevalo se je nemški in slovenski.

Iz Zagreba prihaja skoro neverjetna vèst, da se je v Starčevičevem taboru sklenilo, opustiti v prihodnje sramotne škandale v saboru. *Die Botschaft hör ich wohl, doch fehlt der Glaube.*

kolikor jim menj morejo, jim plačajo, delati pa morajo, kakor živina. Nobenega delavca še nisem slišala, da bi bil rekel, da je dobro zaslužil, da je bil dobro plačan pri njih, utrgajo raji, če morejo, kot pridajo. Berač ne sme nobeden čez dvorišče, pa vsaj tudi ne more, vrata so zaprta, na dvorišči pa je tisti pes, ki se ga ljudje uže od dalječ bojé. Lahko bi dosti dobrega storili ljudem, ko bi hoteli, toda nimajo srca, nimajo ljubezni, ne usmiljenja s človekom, naj bo ta ali oni.

„Prepričan sem, da gospod na Grobičih nikedar ne spi tako sladko, tako brez skrbi, kakor naš črednik. Tako je, da ima vsak po svoje dovelj opraviti, nekateri so si sami krivi, drugi pa si ne morejo pomagati, čeravno bi si radi. Vedno pa je bolje pomagati, kot pomoči prositi, torej moramo storiti, kar dobrega storiti moremo, in gotovo nam ne bode nikedar žal, ako smo imeli dobre, čiste namene, kedar smo pomagali.“

Kmalu je luč ugasnila pri Govedarju, tudi oče in mati sta bila trudna in potrebna počitka.

(Dalje prihodnjč.)

Tuje dežele.

Berolinski listi poročajo, da se bode nemški državni zbor sestel koncem meseca novembra. O predlogih, kateri se bodo zboru predložili, ni do sedaj še nič znano. Odločilo se bode to še le tedaj, ko bode znan izid volitev.

V ruski proračun za prihodnje leto stavljen je za vojno mornarico 38 1/2 milijona rubljev; od te svote upotrebilo se bode 14 1/2 za gradnjo novih vojnih ladij, torej za tri milijone več nego v preteklem letu.

Vkljub siljenju francoske opozicije ostaje ministerski predsednik Ferry pri tem, da se zbornice skličejo še le dne 21. oktobra, ker se bode baje dotlej storil važen korak na Kitajskem. Vsakako imamo torej prihodnje dni pričakovati važnih vestij s kitajskega bojišča. — Varstvo nad francoskimi državljani na Kitajskem prevzela je Rusija. Rusko brodovje v kitajskih lukah se je izdatno pomnožilo.

Nek trgovci, kateri je ubegel Mahdijevemu jetništvu, poročajo zanimive vesti o Mahdijevi vojski ter njenem oboroženju. Potem poročilo brojiyo Mahdijeve čete okolo 25 000 mož, od katerih jih ima okolo 10 000 Remington-puške, ostali pa so oboroženi s primitivnimi sulicami. Mahdi ima nadalje 20 Krupovih kanonov, katere je uplenil nesrečnemu Hicks-paši. V Mahdijevem jetništvu nahaja se še mnogo Evropejcev, največ Grkov in jeden Nemec.

Pozornost celega mohamedanskega sveta obrnjena je sedaj na sveto mesto Mekka, kamor sedaj mnogobrojno romajo Mohamedani od vseh krajev. Slavnost trajala bode deset dnij. Iz Carigrada se poroča, da je turška vlada ukrenila potrebne korake, da se z romarji ne raznese kaka epidemična bolezen. V tem obziru je pač res treba največ pozornosti.

Dopisi.

Iz Postojine, 25. septembra. (Izv. dop.) Ko sem pohodil pred kratkim Gorenji Logatec ter užival malo ur prijaznost in gostoljubnost izbornih tamošnjih svojih prijateljev, ogledal sem si novo sezidano šolske poslopje. Uže zunanje njega lice svedoči, da je gosp. Anton Uršič, ki je izdelal načrt, mož pravega estetičnega ukusa, a notranja razdelitev, da zna v okom priti vsaki šolski potrebi. Pritlehl je stanovanje za nadučitelja in učiteljico tako vrlo uredjeno in prostorno, da se z enakim le malokatera učiteljska moč na Kranjskem ponašati more. Vsakemu so odkazane tri lepe, svetle sobe, kuhinja, klet in posebej še drvarnica. V gorenjih prostorih sta učilnici pravega in družega razreda in dve sobani, ki naj služita pozneje tretjemu in četrtemu razredu. Tikoma zgradbe je šolski vrt in prostorna telovadnica.

Ogledujoč si lepo stavbo, katera dela čast vrlim Gorenjim Logatčanom, posebno okrajnemu šolskemu svetu, gg.: župniku Markiču, notarju Gruntarju, dr. Stergarju, davkarju Jegliču, županu Milavcu itd., — urinila se mi je misel, zakaj ne bi teh vzornih mož posnemali i drugi, druga občinska in okrajna šolska predstojništva, v prvi vrsti naša v Postojini? Ko to spregovorim, vém, da se mi bode ugovarjalo, a ne strašim se.

Res je, da naša v starem slogu sezidana šola ni na Notranjskem jedna najslabših; res je, da je primeroma z drugimi dokaj prostorna, a vender za Postojino, za toliko števílo otrok, pretesna, poudarjam, mnogo pretesna. Prvi razred obiskuje letos blizu 130, družega nad 110 otrok. Da se pri tolikem števílu pri najboljši volji v tesnih, če prav oziroma ne prav malih sobanah ne more zadostiti pedagogičnim zahtevam, priznati mora vsak, če tudi ni šolnik. Ravno zato, če sem prav poučen, delati hoče šolsko vodstvo na to, da se v prvem in drugem razredu priredé paralelke. A kje nam je iskati prostora za nje? V šolskem poslopji ne, ker ga ni dobiti. Treba si ga bode nahajati in plačevati najemščino prav mastno. Ni li boljše, da se jeden-

remo, toliko storimo, to je naša dolžnost, morebiti pa, da ne bode nič hudega. Matija in Tomaž sta uže iz najhujšega, Tonček pa tudi ne bode poginil. Hišica je vender še nekaj vredna, čeravno je zadolžena, pač ni mogel vsega splaćati, saj veš, kaj so prazne roke potem pa še bolezní. V botrini smo in zapustili jih ne bomo, ko bi —

„Bog bo dal, da se zopet ozdravi.“

„Tako je! Meta. Imajo pač vsi ljudje svoje križe. Doli na Grobičih, kakošna bogatija je doli! Ne vejo kam bi z denarjem, pa če bi jih prišel revež poprositi na posodo, ne vem, kako bi opravil? Tako stiskajo, kakor bi imeli na večno tukaj ostati. Grebenec mi je pravil, da ga je tako hudo imelo za denar, nikjer ni bilo dobiti, šel je doli, gospod sam je bil tu, pa misliš, da je kaj opravil? nič, prav nič, še pred-se ga menda ni spustil. Ne bil bi mislil, da so ti ljudje tako trdi. Ne vem komu spravljajo. Dekle, ki so jo imeli, je umrla, družega nimajo nikogar, ali spravljajo pa takó, kakor bi imeli družino za kako celo vas.“

„In kako s posli ravna jo!“ pristavi žena, „vsaj ne more nobena dekla obstati pri njih,

krat za vselej sezida novo šolsko poslopje, tembolj, ker je goreča želja skoro vseh Postojincev, da se iz teh razlogov ustanovi s časom v Postojini nižja gimnazija ali vsaj meščanska šola, kot je v Krškem. Da se pa goreča želja spremeni v meso in kri, treba je sigurno dostojnega poslopja, kakešnega dosle pogrešamo. Zato potrebujemo denarja, sežejo mi naši očetje v besedo! Prodajte staro šolsko poslopje, prodajte občinsko hišo in denarja imate nad 12 000 gld.; če bode kaj primanjkovalo, pomagala bo Jama z višjim privoljenjem. Vrli gospod glavar Globočnik, za razvitek šolstva in za blagostanje Postojine izredno delaven, vam svoje pomoči sigurno ne odreče. Kje naj se šola zida? Boljšega prostora ne morete si izbrati nego je občinska posest pri „Ribniku“. Kjer so vrtovi, tam naj bode zgradba, a zadej na polji šolski vrt. Le vname je treba, vztrajnosti pri delu in smoter se doseže. V to pomozi Bog!

Iz Trsta, 25. septembra. (Izviren dop.) Laška društva prirejajo veselice na korist po koleri vnesrečenim v Napolji. Laško telovadno društvo priredilo je minoli teden tako veselico prav demonstrativno ter nabralo 4000 gld., jako velika svota. Pri taci veselici pokaže se vselej avstrijski antipatriotizem; to je navadna stvar in le redko mine taka veselica, da ne bi kacega zaradi izdajskih činov proti Avstriji pod ključ ne vtaknili. Tudi pri zadnji veselici dala je policija nekaterim prosto stanovanje.

Vprašanje napeljave vode v Trst stopilo je nekako v ozadje, le še nekateri listi pri-
našajo časih kako oster članek proti vrazjim Kranjcem, ki se upirajo in protestujejo, da bi vlada dala koncesijo za nakup vode. Po našem mnenju ne bode Bistrica nikdar od izvira v Trst tekla, ako ne kopljejo v tržaški okolici po vodo, katere obilo ne daleč pod hribovjem teče.

V sinočni seji mestnega zbora porabil je g. Nabergoj priliko, interpelirati mestnega župana, zakaj da se ni tiskala naredba zaradi kolere tudi v slovenskem jeziku, ker je to plačano iz občinskih novcev. Župan je odgovoril v kratkih besedah, da zato ne, ker je občinski jezik laški, ter upa, da bo še na dalje ostal. Na galeriji bilo je natlačeno ljudstva, katero je baje pričakovalo neko drugo interpelacijo, namreč zaradi slovenskih pridig pri stolnici sv. Justa, katera je pa izostala. Ko je Nabergoj končal, zaorilo je po galeriji ko na divjem bojišči; krik se je razlegal celo na trg! To je bil udarec v sršenovo gnjezdo! Župan je le z večkratnim zvonjenjem napravil mir na galeriji. Ko je pa on odgovoril na interpelacijo, je bilo zopet tako odobravanje, kakor bi se bilo Bog vé kaj prigodilo v Izraelu. Tržaški župan upa, da bode še dalje laški jezik uradni občinski jezik; to upanje pa tolmačimo mi s tem, da se bode tudi Slovencem enkrat moralo vstreti in zadostiti gledé ravnopravnosti.

Kolera je trgovini na milijone škodovala, promet bližnje Italije po morji je po polnem prenehal, parobrodna društva pa so zgubila največ.

Včeraj je bila v navzočnosti vojnega ministra republike uraguajske po morji z novo topničarico skušnja v vožni in v manevriranju, katero je delal tehnični zavod Strudthofov v Trstu. Skušnja izpala je povoljno, in minister je bil po polnem zadovoljen.

Topničarica je iz samega jekla delana ter ima lepo obliko, oborožena je z dvema Krupovimi topovi in dvema mitraljezi. Pričakuje se zdaj še iz Amerike posadka ladije. Gotovo je, da bode ta ljudovlada vse svoje brodovje v Trstu dovršila, ker je železo vztrajno in dobro ter delo bolje nego na Angleskem izvršeno. — Opozorimo na knjigo „Slavia Italiana“, katera je izšla v Čedadu na Furlanskem; nje pisatelj je vrli odvetnik v Čedadu dr. Podreka, kateri je uže več knjig na svetlo dal; dobiva s v knjigarni F. Raffaelli, Piazza dela borsa v Trstu, za 1 gld. 25 kr.

Razne vesti.

— (Umrl) je v Gradci dne 25. t. m. nekdanji pomorski poveljnik admiral baron Pöck.

— (Staronemška kazna za ponarejalce živil.) V letopisih svetniškega pisarja Baltazarja Mällnerja v državnem mestu Nürnbergu nahajajo se kazni, katere so se izvrševale na ponarejalcih živil. Omenjeni letopisi zaznamujejo: 1456. Hans Kölbl, nürnbergski meščan, in Lienhard Frey iz Thalmessinga sta bila zaradi ponarejanja zafrana s ponarejenim blagom vred v petek živa sežgana, in prodajalka, katera jima je pomagala, je bila živa pokopana v ponedeljek po sv. Bonifaciji. — 1459. Ulriku Heydenheimerju, nürnbergski meščan, kateri je vinu primešaval vodo, so iz posebne milosti odrezali obe ušesi. — 1464. Margareto Wessnerin, trgovalko v Nürnbergu, katera je rabila napačne uteži, so živo pokopali poleg vešal. Krvavi časi to!

— (Celo uredništvo v dvoboji.) „Corriere di Cattania“ piše: Zaradi nekega dogodka v gledališči in poročila o njem v listu „Unione“ nastalo je več pozivanje na dvoboj med meščani in uredniki omenjenega lista. Dne 22. t. m. je bil prvi dvoboj med jednim urednikom omenjenega lista in meščanom; meščan je bil ranjen. Drugi dan so imeli trije uredniki onega lista z meščani dvoboj; vsi trije uredniki so bili ranjeni. Nekaj drugih dvobojev se bode vršilo še dne 14. t. m.

— (Dar — 300 kokošij.) Iz Vittuona se poroča v „Corriere della Sera“ z dne 20. t. m.: Gotovo je zanimljivo, kako je duhovnik Anelli, župnik v Bernettu Ticino, nabral za nesrečne Napoljitanke 300 kokošij. Predvčeranjem čital je mašo in pridigoval; po pridigi pa je z živimi besedami naslikal budo v Napolji ter se obračal s toplimi besedami do milosrdnosti vernikov. Konečno pa je dejal: „Vem, da nimate mnogo denarja, kurjice vaše pa so polne kuretine. Dajte torej kuretino; mestu Napolju, kjer je zdaj veliko pomanjkanje mesa, bode to prijeten dar!“ Priproste besede vrlega svečenika segle so poslušalcem do srca in nanosili so mu v kratkem 300 kokošij vkup; neka firma pa jih je brezplačno prepeljala v Napolj.

— (Ljubezen in revolucija.) Iz Tripolisa se z dne 16. t. m. poroča: Grozen čin vznemiril je vso deželo, osebito pa Cavijs, kjer se je vršil dogodek. Mladenič ljubil je mlado, krasno deklico; ker pa nje roditelji s to ljubeznijo niso bili zadovoljni, odpeljal je s pomočjo svojih prijateljev deklico. Uzaljeni oča je naznanil to mudirju v Cavijs, kateri je takoj pričel iskati mladeniča. Po dolgem iskanju so ga zasačili ter priveli pred mudirja. Ta ga je ukazal v svoji prisotnosti na tako neusmiljen način preteptati, da se je kazalo, da je uže izdihnil dušo; zdaj je še mudir stopil nanj ter mu s teptanjem potrl rebra; vendar je nesrečnež še kazal nekoliko življenja. Takega ukazal je vreči na ulico. Ko se je to zvedelo, prišli so oboroženi Arabci, da se osvetijo nad mudirjem. Straže so razjarjeno množico z velikim trudom razgnali. Razburjenost se razširja med vsemi Arabci in misli se, da nastane ustaja proti turškemu gospodstvu.

— (Čudno prebivalstvo.) V „Dnevniku mesta Curiha“ citamo to naznanilo: Po ljudski štetvi z dne 9. julija t. l. šteje kanton Aargau goveje živine 71 068 glav, to je 5544 glav več kakor v letu 1883. Naj bi pa še kdo dvojil, da na meseci ni prebivalcev!

Domače stvari.

— (Zrelotni izpiti) na tukajšnjem učiteljski vršili so se dne 17. t. m. pod predsedstvom c. kr. šolskega svetnika g. J. Smoleja. Pri ponavljanju izpitih dobilo je devet kandidatov zrelotni izpit, trije pa so bili za jedno leto reprobirani. — Prihodnji izpiti za sposobnost učiteljev za ljudske in meščanske šole vršili se bodo dne 6. oktobra t. l. v dozdanih prostorih učiteljskega.

— (Umrl) je včeraj popoldne v Škofji Loki na svojem gradu umirovljeni c. kr. nadsodni svetovalec vitez Strahl. Pokojnik bil je iskren ljubitelj umetnosti, njegove zbirke skoro nimajo para. Kakor znano, je viteza Strahla pred nekaterimi

tedni izvolila osrednja komisija za umeteljnostne in zgodovinske spomenike svojim dopisujočim članom.

— (Društvo za napravo zvonov pri cerkvi presv. Srca Jezusovega) v Ljubljani ima jutri ob polu 6. uri popoldne prvi občni zbor v farovski oo. Lazaristov.

— (Škofjeloški visokošolci) priredijo jutri zvečer ob polu 8. uri na „Štemarjih“ odhodnico. Program je zanimljiv.

— (Sadjarstvo na Štajarskem) vedno lepše napreduje, saj pa ljudstvo tudi ne drži križem rok, pridno dela na povzdigo sadjarstva. Do zdaj obstoji „Rudolfovo sadjarsko društvo“, a zdaj se snuje zopet novo tako društvo v Mariboru.

— (Občinska volitev.) Pri volitvi novega občinskega zastopa za občino Stranje (okr. kameniški) bil je županom izvoljen Matija Lenarčič, občinskima svetovalcema pa Tomaž Podjed in Fran Zabavnik.

— (Srečni strel.) Iz Begúnj poleg Cérknice se nam piše 24. t. m.: Danes je tukajšnji lovec gosp. Josip Medén izredno lepega planinskega orla ustrelil. Meri ta zelo lepa tica 2 metra 14 cm. Čudno, da se ta roparica tudi v naše kraje priklati in tako marsikakega zajca ali mlado srno lovcem odnese. Kako nevarna je ta žival, razvidi se, da se je uže smrtno ranjena vendar še dobro branila psom in lovcu. Moral ji je še jeden strel žrtvovati in potem je še le poginila.

Iz kranjskega deželnega zbora.

(V. seja dne 26. septembra t. l.)

Ko je gospod c. kr. deželni predsednik baron Winkler odgovoril na interpelacijo, preide se na dnevni red.

Vladna predloga z načrtom zakona o pogo-
zovanji Krasa v vojvodini kranjski, izroči se go-
spodarskemu odseku v pretres in poročanje.

O načrtu zakona o upeljavi takse za ogledovanje živine pri izdavanju živinskih potnih listov poroča posl. Svetec v tretjem branji, in se načrt zakona tudi brez razgovora odobri.

Poročilo deželnega odbora gledé Dolenjske železnice izroči se gospodarskemu odseku.

Posl. dr. Poklukar poroča v imenu finančnega odseka o prošnji Janeza Vidmarja za odpis 144 gld. 90 kr. bolniških stroškov in predlaga, naj se izroči deželnemu odboru v konečno rešitev; na dalje o prošnji učitelja Matije Hitija, kateremu se privoli triletna podpora po letnih 60 gold., in konečno o prošnji Karola Lesarja živinozdravniškega učenca za podporo; se ne usliši.

Posl. Šuklje poroča v imenu finančnega odseka o § 8. letnega poročila „šolstvo“ in predlaga, da se marg. št. 1 in 2 vzamete v znanje. O marg. št. 3 poroča posl. Šuklje, da je deželni zbor v 7. seji dne 26. septembra 1882 naročil deželnemu odboru, da naj preudarja, ali bi se remuneracije za veronauk na več ko trirazrednih šolah ne dale po konkurenčni dolžnosti postavno urejati in da o tem vprašanji poroča deželnemu zboru, oziroma dotični zakon predloži. — Deželni odbor obrnil se je do deželnega šolskega sveta s prošnjo, naj pové svoje mnenje o tej stvari. Deželni šolski svet je v noti z 9. februarija 1884, št. 2501, dokazal, da je po vpeljavi deželne šolske postave z 29. aprila 1873 deželni zbor v proračun normalno-šolskega zaklada brez ugovora postavil remuneracije za veronauk, katere so poprej plačevale občine, kakor sploh vse troške za šole. Leta 1877. je še le deželni odbor se branil privoliti remuneracijo za veronauk na postojinski šoli iz normalno-šolskega zaklada. Deželni šolski svet se je obrnil do učnega ministerstva in predložil načrt, po katerem se plače za veronauk imajo pred vsem pokriti iz lokalnih zavodov, ako so v ta namen določene ali iz ustanov; ako taci ni, ali ne zadostujejo, imajo se plače naložiti na direktni davek dotičnih veroizpovednikov. Ker bi se pa na Kranjskem pri malenkosti teh remuneracij ne dala vršiti razdelitev na davek, nasvetoval je deželni šolski svet, naj ostane pri starem in se remuneracija tudi v Postojini plačuje iz normalno-šolskega zaklada. Deželni odbor je z noto z 3. marca 1879., št. 303, odbil ta predlog; deželni šolski svet pa se je obrnil do upravnega sodišča, katero je z razsodbo 2. marca 1882 izreklo, da se morajo omenjene remuneracije plačevati iz normalno-šol-

skega zaklada. Deželni šolski svet tedaj izreče svoje mnenje, da troški za veronauk, kateri le kakih 2000 gld. na leto znašajo, niso tako veliki, da bi se zanj napravila posebna konkurenca in da bi se k plačam pritegovalo cerkveno premoženje, kjer se nahaja, temveč da se naj, kakor dosle, tudi zanj prej remuneracije plačujejo iz normalno-šolskega zaklada. Deželni odbor se s tem vjema, torej ne predloži nobenega zakona. Vsled prošnje krajnega šolskega sveta v Litiji dovolil je deželni odbor, da se remuneracija za kateheta na štiri-razredni šoli v Smartnem, katerega je bila znižana na 85 gld., zopet v prejšnjem znesku 125 gld. izplača, od katerih dobiva katehet v Litiji 40 gld.

Poročevalec nasvetuje, da se vzame to poročilo v znanje; zbor pritrdi.

Posl. Šuklje poroča nadalje v imenu finančnega odseka, da je deželni šolski svet z noto dne 16. marca 1884, št. 432, naznanil deželnemu odboru, da je kranjska hranilnica iz svoje rezervne zaklade dovolila po 6000 gld. za leta 1884, 1885 in 1886 v ta namen, da se iz tega zneska podpirajo občine, katere stavlajo nova šolska poslopja. Toda hranilnica dovoljuje podpore za leta 1885 in 1886 le pod to, da tudi dežela enako svoto daje iz deželnega fonda v isti namen. Deželni odbor je hranilniškemu vodstvu izrekel najtoplejšo zahvalo za ta velikodušni dar ter nasvetuje, da se vzame to poročilo v znanje, isto tako marg. štev. od 16 do 26, katere zadevajo šolske zgradbe; zbor pritrdi.

Posl. dr. vitez Bleiweis Trsteniški poroča v imenu finančnega odseka o proračunih zakladov dobroteljskih zavodov za l. 1885 in stavi naslednje nasvete:

I. Proračun bolnišničnega zaklada za l. 1885. se potrdi s potrebnostjo v znesku 59166 gld. 92 1/2 kr. in zaklado v znesku 10378 " 95 "

tedaj s primanjkljem 48787 gld. 97 1/2 kr. kateri se ima pokriti iz deželnega zaklada.

II. Proračun blaznišničnega zaklada za l. 1885. se potrdi s potrebnostjo 46532 gld. 61 kr. in zaklado 8653 " 51 "

tedaj s primanjkljem 37879 gld. 10 kr. kateri se ima poravnati iz deželnega zaklada.

III. Proračun najdenišničnega zaklada za leto 1885. se potrdi s potrebnostjo 6826 gld. 44 kr. in zaklado 358 " 20 "

tedaj s primanjkljem 6468 gld. 24 kr. kateri se ima pokriti iz deželnega zaklada.

IV. Proračun porodišničnega zaklada za leto 1885. se potrdi s potrebnostjo 5448 gld. 5 kr. in zaklado 905 " 60 "

tedaj s primanjkljem 4542 gld. 45 kr. kateri se ima pokriti iz deželnega zaklada.

S tem so tudi rešene marignalne številke 28, 29 in 32 iz § 7. letnega poročila ter prošnja diurnista Frana Zalarja.

(Konec prihodnjic.)

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Budimpešta, 26. septembra. Minister-ski svet pod predsedstvom Nj. veličanstva cesarja določil je konečno vkupni budget, kateri se predloži delegacijam. Dan, kedaj se skličejo delegacije, še ni določen, najbrže pa koncem oktobra.

Bern, 26. septembra. Zvezni svet izgnal je šest nemških in avstrijskih rokodelcev zaradi anarhističnih rovanj.

Bruselj, 26. septembra. Denašnji večer je bil po polnem miren; kaže se, da do zdaj vsak dan se vršeti nemiri ponehajo.

Kahira, 26. septembra. (Reuterjevo poročilo.) Kakor se čuje, označuje danes Nubar paši izročena identna ugovorna nota odpravo amortizacije državnega dolga kot flagrantno žaljenje likvidacijskega zakona, pridržuje egip-tovskim upnikom vse zakonito jim prostoječe pravice, oznamuje dotični ukaz egiptovskega finančnega ministra ničevim ter nalaga egip-tovski vladi odgovornost za vse iz njenega postopanja izvirajoče posledice.

Odgovorni urednik prof. Fr. Šuklje

Telegrafično borzno poročilo

z dne 27. septembra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	gld. 80.75
» » » » » srebro	81.65
Zlata renta	103.—
5% avstr. renta	95.70
Delnice narodne banke	853.—
Kreditne delnice	288.60
London 10 lir sterling	121.60
20 frankovec	9.66 ⁵
Cekini c. kr.	5.77
100 drž. mark	59.70

Uradni glasnik

z dne 27. septembra.

Naprava novih zemljiških knjig: Pri c. kr. okr. sodnji v Višnji Gori za katastralno občino Hinje, poizvedbe do 8. oktobra.

Pod varstvom: Marija Habjan iz Perovega zaradi bebosti; varuhom jej je postavljen Janez Schillinger ml. iz Perovega.

Eks. javne dražbe: V Ilirski Bistrici zemljišče Ant. Zenka iz Topolca (1152 gld.) dne 31. okt., 28. nov. in 19. dec. — V Kamniku zemljišče Jan. Gamsa iz Zduš (211 gld. 39 kr.) dne 11. oktobra. — V Postojini posestvo Jak. Ostanka iz Grobš (1866 gld.) dne 7. novembra (3. narok). — Na Vrhniki zemljišče Jak. Žaklja iz Horjul (160 gld.) dne 31. okt., 2. dec. in 9. jan. — V Radečah zemljišče Ign. Ullija iz Radeč (3890 gld.) dne 22. okt., 22. nov. in 23. dec. — V Zatičini zemljišče Antona Kramarja od tam (1045 gld.) dne 23. okt., 20. nov. in 18. dec. — V Vipavi zemljišče Fr. Ferjančičeve iz Zagolice (200 gld.) dne 22. okt., 22. nov. in 23. dec.

Tuji.

Dne 25. septembra.

Pri Maliči: Dr. Gmelin, ingénieur, iz Budimpešte. — Fuchs, prof. godbe, iz Badna. — Lukich, zasebnica, s hčerjo iz Grada. — Dominku, odvetniška soproga, s hčerko iz Maribora. — Corona, posestnik, z rodbino, iz Marenberka. — Achtschin, c. kr. fin. stražnik, in Stern, potovalec, iz Gorice. — Dr. Mally, c. kr. okr. zdravnik, iz Kranja.

Pri Slonu: Linpökh, vdova dvornega svetnika; dr. Gauster, c. kr. sanitetni zdravnik, in Braun, gled. igralec, s soprogo z Dunaja. — Thalmeiner, želez. uradnik, iz Grada. — Pl. Zamboni, c. kr. major, z rodbino iz Kotora. — Viličič, c. kr. drž. uradnik, iz Trsta. — Thaler, župnik, iz Rojane. — Peruzi, nadučitelj, in Grile, trgovec, z Vač.

Pri Bavarskem dvoru: Breindl, zasebnica, iz Gorice. — Stebi Jakob in Jan, trgovca, iz Črnovč.

Pri Avstr. carji: Wohlfeld, c. kr. majorja vdova, z Dunaja. — Palmtag, potovalec, iz Schweningena. Pri Virantu: Weiskopf, potovalec, iz Linca.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v ram	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm
26. sept.	7. zjutraj	738.48	+13.8	svzh. sl.	obl.	
	2. pop.	737.66	+17.2	vzh. sl.		0.00
	9. zvečer	737.76	+11.4		js.	

Graščinsko posestvo

uknjiženo v deželnih deskah

je na prodaj na Dolenjskem pod ugodnimi pogoji. Natančneje pri upravnistvu „Ljub. Lista.“ (96) 3

Za prihodnje leto 1885.

V zalogi pri

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergu v Ljubljani

je izšla:

Slovenska

Pratika

za navadno leto 1885.

Cena eni Pratik 13 kr. — Razpečevalcem dajemo našo Pratiko jako cenejše.

A. Mayerjeva
trgovina
piva

v steklenicah v Ljubljani

priporoča izbornu

marono pivo

iz pivovarne bratov Koslerjev

v zabojčkih po 25 in 50 steklenic.

Cena 7/10 lit. steklenici 16 kr.

3/10 „ „ „ „ „ 12 „

Zabojčki in steklenice franco nazaj ali se pa najceneje vračunavajo. (66) 6

Knjigotržnica

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergova

Ljubljana

Kongresni trg štev. 2

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh na tukajšnjih in vunanjih učilnicah, posebno na c. kr. višji gimnaziji, c. kr. višji realki in tukajšnji c. kr. možki in ženski učiteljski vadnici, zasebnih, ljudskih in meščanskih šolah upeljanih

šolskih knjig

v najnovejših izdajah, na pol ali trdo vezanih, po zelo nizkih cenah.

Zapisniki uvedenih učnih knjig oddajejo se brezplačno.

Tiskata in zalagata Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.